

læge med forsæt til drab undlader at give et sådant barn behandling, herunder tilførsel af næring med det resultat, at barnet dør?»

Begrundelse

Spørgsmål er stillet til afklaring af straffelovens grænser.

Svar (16/7 96)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

1. Den, som dræber en anden, straffes for manddrab efter straffelovens § 237 med fængsel fra 5 år indtil på livstid.

Beskyttelsen indtræder ved fødslen. Det gælder, uanset om fødslen finder sted efter 5, 6, 7, 8 eller 9 måneders svangerskab, men det er en forudsætning, at barnet er levende ved fødslen.

Drab begås normalt ved en aktiv handling. Drab kan imidlertid efter omstændighederne også foreligge i tilfælde, hvor gerningsmanden med drabsforsæt har undladt at opfylde en særlig handlepligt over for en hjælpeløs person. En sådan særlig pligt kan f.eks. følge af det afhængigheds- og varetægtsforhold, som består mellem forældre og små børn og mellem læger og små børn som patienter. En mor, der med drabsforsæt undlader at give sit barn føde med den følge, at barnet dør, vil således efter omstændighederne kunne straffes for overtrædelse af straffelovens § 237 (eller § 238, jf. nedenfor). På samme måde vil en læge, der med drabsforsæt undlader at give et barn næring eller iværksætte en livsnødvendig behandling, efter omstændighederne kunne være omfattet af straffelovens § 237.

Spørgsmålet vil dog i praksis oftere være, om en læges passive forhold indebærer en tilside-sættelse af lægelovens pligter eller en overtrædelse af straffelovens hjælpepligter (§§ 250 og 253).

En læge har ikke pligt til at iværksætte behandling, hvis den må anses for udsigtsløs. Efter lægelovens § 6, stk. 5, kan en læge således i situationer, hvor patienten er uafvendeligt døende, undlade at påbegynde eller fortsætte foranstaltninger, som kun kan udskyde tidspunktet for dødens indtræden.

Spørgsmålet om den strafferetlige bedømmelse af lægers passive forhold er i øvrigt nærmere behandlet i betænkning nr. 1184/1989 om

afkald på livsforlængende behandling (livstestamenter m.v.), navnlig side 25 ff.

2. Straffelovens § 238 er en specialbestemmelse i forhold til § 237. Bestemmelsen omfatter det tilfælde, at en mor dræber sit barn under eller straks efter fødslen. Det er en betingelse for at anvende bestemmelsen, at moderen må formodes at have handlet i nød, af frygt for vanære eller under påvirkning af en ved fødslen fremkaldt svækkelse, forvirring eller rådvildhed. Bestemmelsens strafferamme er fængsel indtil 4 år. Er forbrydelsen ikke fuldbyrdet, og har handlingen ikke påført barnet skade, kan straffen helt bortfalde.

Kun den kvinde, der har født barnet, vil kunne være omfattet af den mildere bestemmelse i straffelovens § 238. Hvis f.eks. en læge dræber – eller bistår en mor med at dræbe – et nyfødt barn, vil lægens handling skulle bedømmes efter den almindelige bestemmelse i straffelovens § 237.

3. Som det fremgår af det anførte, kan det efter omstændighederne være strafbart efter straffelovens § 237, hvis en læge med forsæt til drab undlader at give et barn næring eller iværksætte en livsnødvendig behandling. I praksis vil lægers undladelse af at iværksætte en behandling dog oftest skulle bedømmes i forhold til lægeloven eller eventuelt straffelovens bestemmelser om hjælpepligter. Derimod vil en læge, der dræber – eller bistår moderen med at dræbe – et nyfødt barn, ikke være omfattet af bestemmelsen i straffelovens § 238.

Spm. nr. S 2835

Til justitsministeren (3/7 96) af:

Birthe Rønn Hornbech (V):

»Kan ministeren bekræfte, at den mor, der med forsæt til drab sulter sit 2-årige barn til døde, kan straffes efter straffelovens § 237, ligesom den mor, der med lignende forsæt sulter sit nyfødte barn, vil kunne straffes efter straffelovens § 237 eller efter omstændighederne efter § 238, og vil ministeren oplyse retsstillingen, såfremt der er tale om fødsel i 5., 6., 7. eller 8. måned af svangerskabet uden lægehjælp?»